

Ten eerste

Anton, 50 duizend euro schuld: 'We rollen nu zelf onze sigaretten. Dat is de helft goedkoper.'

Foto's Marcel van den Bergh / de Volkskrant

Financieel coach Natasja Popma

Jazeker, door de recessie komen steeds meer mensen in financiële problemen. Ook tweeverdieners en mensen met een goed betaalde baan. 'Maar het komt vrijwel nooit alleen door de recessie', zegt financieel coach bij schulden Natasja Popma van Stach. 'Het is vaak een samenloop van omstandigheden.' Vooral echtscheidingen hakken er financieel stevig in: een hoge alimentatie, een te duur huis dat in deze crisistijd niet kan worden verkocht. Anderhalf- of tweeverdieners raken in de problemen als een van hen de baan verliest. Niet iedereen is in staat moeiteloos over te schakelen naar een zuiniger uitgavenpatroon. Verder werken schaamte en angst voor een stigma belemmerend om de problemen resoluut aan te pakken. Popma: 'Praten over geld is nog altijd taboe. Vertel jij wat je verdient als iemand het je vraagt? Vertel jij het eerlijk als je niet meegaat omdat je er geen geld voor hebt?' Hoeveel werkenden in de problemen zijn, weet Popma niet. 'Maar het zijn er veel. Liefst 70 procent van de werkgevers geeft aan dat ze in de afgelopen jaren zijn geconfronteerd met een drastische stijging van het aantal loonbeslagen.' 'De vraag naar bonafide schuldhulpverleners groeit enorm', zegt Popma, een voormalige marineofficier die zichzelf heeft omgeschoold en in 2011 Stach oprichtte. Dat komt volgens haar ook vanwege de bezuinigingen bij de gemeentelijke schuldhulpverlening. 'Er zijn daar soms lange wachttijden en de voorwaarden om in aanmerking te komen voor hulp zijn aangescherpt. Als je nog een onverkoopbaar huis bezit, kun je niet altijd worden geholpen, want de precieze hoogte van je schuld is nog niet bekend.' Popma begeleidt nu zeven werknemers, onder wie Anton. Zijn verhaal, zegt ze, 'laat heel goed zien hoe mensen met een goedbetaalde baan toch de mist in kunnen gaan.'

heel lang geroepen, ze mogen alles van mij wegnemen, maar niet mijn huis.' Het huis is te hoog gegrepen, weet ze nu. Het staat te koop.

Het lukt hen vooralsnog executieverkoop te voorkomen. Elke maand lossen ze 100 euro hypotheekschuld af. Anton: 'De bank neemt daar vooralsnog genoeg mee, houdt zich rustig.'

Ze zijn nu meesters in het bezuinigen, vinden ze. Anton: 'We roken allebei, stoppen is lastig in deze stress. We rollen nu zelf onze sigaretten, is de helft goedkoper.'

Ze doen een keer per week inkopen, in plaats van elke dag. Spellen de reclamefolders, kopen geen merkartikelen meer ('geen Pampers, maar die van Kruidvat'), kopen tweedehands kinderkleding, biefstuk komt niet meer op tafel. Ze hebben een prepaid mobiel, de tandarts-plus verzekering is geannuleerd, Nina: 'Vroeger kreeg ik elke week een bos bloemen van Anton. Nu niet meer. Op onze trouwdag gaan we niet uit eten.'

Geld maakt niet gelukkig, maar, zegt Nina, 'als je het niet hebt ben je er wel altijd mee bezig'. Alles kost geld, zijn ze zich gaan realiseren. Logisch dat een uitstapje naar een tropisch zwembad niet meer mogelijk is. Nina: 'Maar naar het bos moeten we met de auto, dat is ook niet gratis.'

Ze wijst op een reuzespaarvarken in de vensterbank. Hebben ze een meevaller - een attribuut van zolder dat is verkocht op Marktplaats of een

vergoeding voor het meedoen aan een online-enquête -, dan gaat die daarin. Vooruitsparen voorkomt dat ze op belangrijke momenten gefrustreerd aan de zijlijn van de samenleving moeten staan. Ze sparen voor sinterklaascadeautjes en om volgend jaar te kunnen feesten tijdens het carnaval.

Uit de problemen zijn ze nog lang niet. Het huis raakt niet verkocht. De alimentatie moet omlaag, maar ze hebben geen geld voor een advocaat. En de ex neemt niet vrijwillig genoeg met minder. Voor allerlei sociale regelingen komen zie niet in aanmerking. Nina: 'Stel dat het huis verkocht wordt, waar moeten we dan heen? We hebben geen recht op een sociale huurwoning. Daarvoor verdient Anton te veel.'

De onzekerheid van de inkomensafhankelijke zorgpremie, die voor hen mogelijk fors omhoog gaat, komt daar nog eens bij. Anton: 'Bovenaan de streep ziet het er bij ons een stuk rooskleuriger uit dan onderaan.'

Gratis hun zinnen verzetten hebben ze inmiddels ook onder de knie. Anton leeft zich uit op zijn bariton-saxofoon, speelt in een carnavalsbandje. Nina ligt graag op de bank met een boek uit de bieb: 'Heerlijk lezen, over de ellende van anderen.'

De namen van Anton, Nina en Stef zijn om redenen van privacy gefingeerd.

Werkgever schakelt zelf financiële hulpverlening in voor werknemer

Steeds meer bedrijven worden geconfronteerd met werknemers die in de financiële problemen zijn geraakt. Loonbeslagen komen binnen, werknemers zijn minder productief, melden zich vaker en langduriger ziek, zijn fraudegevoeliger.

Ondernemingen kloppen inmiddels zo vaak aan bij het Nibud met de vraag naar een betrouwbare schuldhulpverlener voor hun personeel, dat het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting binnenkort zelf coaches gaat opleiden. 'Voortdurend horen we: waarom hebben jullie zelf geen coaches?', zegt Renate van Mil van Nibud Opleidingen.

Voor bedrijven is het vaak lastig zoeken. Er is geen keurmerk en op internet bieden zich tegenwoordig nogal wat ZZP'ers aan die niet de vereiste opleiding hebben.

Het Nibud werkt aan een 'menukaart met verschillende trajecten': van hulp bij aanmelding bij de gemeentelijke kredietbank, het checken van een loonbeslag tot de meest zware variant (inclu-

sief begeleiding naar financiële gedragsverandering).

Antons werkgever PinkRocade Healthcare ontdekte zo'n twee jaar geleden, bij het terugdringen van verzuim, dat financiële problemen nogal eens de onderliggende oorzaak zijn. 'Het bedrijf heeft daar last van', zegt Femke Meerdink Veldboom van HRM. 'Zulke werknemers hebben hun hoofd er niet bij, zijn prikkelbaar richting collega's, zijn vaker afwe-

zig. Er is sprake van loonbeslag, dus minder inkomen. Ze raken zo in de knoop dat het werk eronder lijdt en ze zelf niet weten hoe ze uit die situatie moeten komen.'

Hoewel de wet werkgevers niet toestaat actief aan de slag te gaan met binnengekomen loonbeslagen, heeft PinkRocade Healthcare besloten dat wel te doen. Stach is ingehuurd om werknemers in problemen verder te begeleiden. Zowel het bedrijf als de werknemer heeft daar baat bij.

'Het is kiezen tussen een slechte beoordeling geven, of werken aan de onderliggende problematiek', zegt Antons chef Martijn Boshuis. 'Ik zie onze aanpak als een win-win-situatie.'

Boshuis gaat elke drie weken met Anton in gesprek over zijn situatie. Hij is, zegt hij voor hem, 'een soort van sparringpartner' geworden. Hij merkt dat meer werknemers schulden hebben. Hij begeleidt er nu zelf een. 'Het is nog niet nodig hem door te sturen naar Stach. Ik heb veel geleerd van de aanpak bij Anton.'

Advertentie

Nederlands Instituut van Psychologen **NIP**

Wij zoeken collega's voor de functies

Hoofd communicatie
Sr. Beleidsmedewerker
bekostiging

www.psynip.nl